

Päätös erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta sekä kuntajakoselvittäjän asettamisesta

Kuntarakennelain (1698/2009) 15 §:n mukaan kuntajaon muuttamista koskevan asian laajuuden tai vaikeuden johdosta taikka muusta perustellusta syystä ministeriö voi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen, jota varten ministeriö asettaa kyseessä olevia kuntia kuultuaan yhden tai useamman kuntajakoselvittäjän.

Erityinen kuntajakoselvitys voidaan määrätä toimitettavaksi:

- 1) ministeriön aloitteesta;
- 2) kunnan esityksestä; tai
- 3) jos vähintään 20 prosenttia kunnan äänioikeutetuista asukkaista tekee esityksen erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:ssä tarkoitettussa menettelyssä ollutta erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaa kuntaa koskeva erityinen kuntajakoselvitys voi tulla vireille myös mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun arviointiryhmän ehdotuksesta.

KUNTARAKENNELAKI

Kuntarakennelain 1 a luvussa (478/2013) säädetään kuntarakenneuudistuksen toteuttamisesta. Luvussa määritellään perusteet, joiden mukaan kunnalla on velvollisuus selvittää kuntien yhdistymistä yhdessä muiden kuntien kanssa. Selvityspäätökset koskevat palveluiden edellyttämää väestöpohjaa (4 c §), työpaikkaomavaraisuutta, työssäkäyntiä ja yhdyskuntarakennetta (4 d §) sekä kunnan taloudellista tilannetta (4 f §).

Kalajoen kaupunki sekä Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat ovat selvityselvöllisiä palveluiden edellyttämän väestöpohjan perusteella. Merijärven ja Pyhäjoen kunnat täyttävät työpaikkaomavaraisuutta ja Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat työssäkäyntiä koskevat selvityselvöllisyyden perusteet.

Lain 4 d §:n 3 momentin mukaan työssäkäyntiperusteen tai yhdyskuntarakennepäätökseen perusteella yhtenäisen alueen muodostavien kuntien tulee selvittää yhdistymistä yhdessä. Toisin sanoen kuntarakennelain mukaan Raahen kaupungin sekä Pyhäjoen ja Siikajoen kuntien on selvitettävä yhdistymistä yhdessä.

Kunnat ovat 30.11.2013 mennessä ilmoittaneet kuntarakennelain 4 h § 1 momentin mukaisesti, minkä kunnan tai kuntien kanssa ne selvittävät kuntien yhdistymistä. Pohjois-Pohjanmaan kuntien ilmoitukset selvitysalueista eivät ole yhteneväisiä.

Kalajoen kaupunki ilmoitti selvitysalueekseen Alavieskan, Merijärven ja Pyhäjoen kunnat.

Raahen kaupunki ja Siikajoen kunta ilmoittivat selvitysalueekseen Raahen kaupungin sekä Siikajoen ja Pyhäjoen kunnat.

Merijärven kunta ilmoitti selvittävänsä Kalajoen kaupungin kanssa.

Pyhäjoen kunta ei ilmoittanut selvitysalueita.

MINISTERIÖN ALOITE

Hallitus tarkasteli 21.1.2014 kuntauudistukseen liittyvien lainsäädäntöhankkeiden valmistelutilannetta sekä kuntarakennemuutoksen etenemistä. Hallitus päätti seuraavaksi käynnistää neuvotteluja liitosselvitysten käynnistymiseksi niillä työssä-käynti- tai yhdyskuntarakennepuusteen täyttävillä yhtenäisillä alueilla (4d § 3 mom.), joiden tulee kuntarakennelain mukaan tehdä selvitys usean kunnan alueella, mutta joiden selvitystyö ei ole käynnistynyt. Neuvottelut käydään siten, että alueille on mahdollista tarvittaessa asettaa erityinen kuntajakoselvitys kevään 2014 aikana elleivät kunnat itse saa selvityksiään käyntiin. Hallitus myös kannustaa kuntia oma-aloitteisuuteen ja aktiivisuuteen kuntarakenteiden kehittämiseksi.

Ottaen huomioon kuntarakennelain mukaiset selvityspuustet, kuntien ilmoitukset selvitysalueista sekä hallituksen linjaukset, valtiovarainministeriö katsoo perusteluksi käynnistää kuntarakennelain 4. luvun mukaisen erityisen kuntajakoselvityksen Raahen kaupungin sekä Pyhäjoen ja Siikajoen kuntien välillä, joiden on kuntarakennelain 4 d § 3 momentin mukaan selvitettävä yhdistymistä.

Kalajoen kaupunki on ilmoittanut selvittävänsä mm. edellä mainittuun alueeseen kuuluvan Pyhäjoen kunnan kanssa ja Merijärven kunta Kalajoen kaupungin kanssa. Valtiovarainministeriö varaa siksi myös näille kunnille mahdollisuuden osallistua erityiseen selvitykseen.

KUULEMINEN

Kuntarakennelain 15 §:n mukaan valtiovarainministeriön on kuultava asianomaisia kuntia ennen erityisen kuntajakoselvityksen määrittämistä alueella.

Valtiovarainministeriö pyysi 29.4.2014 Kalajoen ja Raahen kaupungeilta sekä Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnilta lausuntoa osallistumisesta kuntarakennelain 4 luvun mukaisen erityiseen kuntajakoselvitykseen oheisen selvitysmääräysluonnoksen mukaisesti.

Hallintotieteiden maisteri, ekonomi Kaarina Daavittila on antanut suostumuksensa toimia kuntajakoselvittäjänä. Valtiovarainministeriö pyysi 29.4.2014 kunnilta lausuntoa kuntajakoselvittäjästä.

Kuntien lausunnot

Raahen kaupungilla on lausuntonsa mukaan valmius osallistua kuntajakoselvitykseen luonnoksen mukaisesti. Myös Siikajoen kunta haluaa tehdä kuntajakoselvityksen Raahen ja Pyhäjoen kanssa. Siikajoen ehtona on, että myös Pyhäjoen kunta on mukana selvityksessä. Pyhäjoen kunta pitää erityisen selvityksen tekemistä tarpeettomana hankkeena.

Kalajoen kaupungilla on valmius selvittää yhteistyön tiivistämistä ja kuntaliitosta yhdessä tai erikseen Pyhäjoen, Merijärven ja Alavieskan kuntien kanssa edellyttäen, että myös asianomaiset kunnat näkevät selvityksen tarpeellisena. Muihin kuntajakoselvityksiin Kalajoen osalta ei ole esitetty järkeviä perusteita.

Merijärven kunta ei lausuntonsa mukaan osallistu Raahen kaupungin sekä Pyhäjoen ja Siikajoen kuntien väliseen erityiseen kuntajakoselvitykseen.

PÄÄTÖS

Valtiovarainministeriö määrää kuntarakennelain 15 §:n perusteella toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen Pyhäjoen kunnan, Raahen kaupungin ja Siikajoen kunnan välillä.

Ottaen huomioon kuntarakennelain mukaiset selvityksperusteet, kuntien ilmoitukset selvitysalueista sekä hallituksen linjaukset, valtiovarainministeriö katsoo perusteluksi käynnistää kuntarakennelain 4. luvun mukaisen erityisen kuntajakoselvityksen Raahen kaupungin sekä Pyhäjoen ja Siikajoen kuntien välillä, joiden on kuntarakennelain 4 d § 3 momentin mukaan selvittävä yhdistymistä.

Samalla ministeriö asettaa kuntajakoselvittäjäksi hallintotieteiden maisteri, ekonomi Kaarina Daavittilan.

Tehtävä

Selvittäjän on suoritettava kuntarakennelain 16 §:ssä tarkoitettu erityinen kuntajakoselvitys.

Selvityksen tulee tuottaa tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida edellytyksiä yhdistää edellä mainitut kunnat tai osa kunnista yhdeksi kunnaksi.

Selvityksen tulee kuntarakennelain 4 b §:n 3 momentin mukaisesti sisältää vähintään suunnitelma hallinnon ja palvelujen järjestämisestä sekä palvelujen tuottamisesta selvitysalueella, selvitys yhdistymisen vaikutuksista kuntien yhteistoimintaan, selvitys taloudellisesta tilanteesta, arvio asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumisesta sekä yksityiskohtainen arvio kuntien yhdistymisen eduista ja haitoista.

Jos kuntajakoselvittäjä katsoo selvityksen perusteella kuntajaon muuttamisen tarpeelliseksi, hänen on tehtävä muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustoille ehdotus kuntajaon muuttamisesta. Selvittäjän on liitettävä ehdotukseensa kuntarakennelain 8 §:ssä tarkoitettu yhdistymissopimus. Tarvittaessa selvittäjä voi esittää

ministeriölle kunnallisen kansanäänestyksen järjestämistä kuntarakennelain 16 §:ssä säädetyllä tavalla.

Toimikausi

Selvitystyö alkaa 1.8.2014 ja päättyy selvityksen valmistuttua, kuitenkin viimeistään 31.12.2014 mennessä.

Selvitystyön organisointi

Selvittäjä toimii virkavastuulla, ja hänellä on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset kuntien ja kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen hallintoa ja taloutta koskevat tiedot sekä muuta apua.

Selvittäjä ja asianomaiset kunnat voivat asettaa selvittäjää paikallisessa asiantuntemuksessa ja jatkuvassa vuorovaikutuksessa avustavan neuvotteluelimen ja valmisteluryhmiä.

Selvittäjän yhteyshenkilö valtiovarainministeriössä on ylitarkastaja Suvi Savolainen.

Selvitystyön rahoitus

Selvitys rahoitetaan valtiovarainministeriön talousarvion momentilta 28.90.31.4.

MUUTOKSENHAKU

Kuntarakennelain 15 §:ssä tarkoitettuun ministeriön päätökseen, joka koskee erityisen kuntajakoselvityksen määräämistä, ei kuntarakennelain 55 §:n 2 momentin mukaan saa erikseen hakea muutosta.

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Henna Virkkunen
Liikenne- ja kuntaministeri

Päivi Laajala
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Jakelu

mainitut kunnat